

Papírszakutca

Tudunk mi nagyon leleményesek is lenni, ha akarunk. Hónapokig keressük a zsákutcát, és szépen beballagunk, ha megtaláljuk. Neveket nem írok, mert az égvilágon semmit nem tudok bizonyítani. Csak a tanulságot akarom levonni, ahhoz pedig kell magam a példa is. Öreg néni keres korán reggel, és segítséget kér. Disznókat hizal, takarmányt vesz — és becsapják. Aminek 194 forint az ára, azt 220-ért kapja. A tápos, aki a takarmányt árulja, nem segíti föl a biciklire a zsákot, van ott egy másik ember, mindig készseges, de annak 10—15 forintot kell adni. Azt is mondta még, hogy nincsen árjegyzék a boltban, mázsa sincsen, és blokkot se adnak. Megkérdeztem; miért nem oda ment panaszával, ahol segíteni is tudnak? Azt mondta, hivatalosan tető bejelentést, meg is lett a következménye: azóta semmiféle táptakarmányt nem kap. Elküldi a boltos: magával én nem foglalkozom.

Fogom a telefont, megkérem az arra illetékes kivizsgáló szövet, lépjen be a játékba. Elmondom az esetet, ismerős neki. Ő kapta meg az ügyet — egyik hivatal átadta a másiknak —, már intézi is. Elküldte a levelet másolatban a takarmányboltos fogyasztási szövetkezetnek, avval az utasítással, hogy vizsgálja ki ő. Baj van, mondom, már a boltos is tudja, és ő is intézkedett: nem szolgálja ki a panaszost. Megnyugtatót a telefonon, ebben neki része nincsen, a nevet le hagyta a másolatról. Megköszönöm, és nevetek. En már tudom, hogy a boltos fia és menyje a központban dolgozik. A néni azt gyanítja, ők vitték meg a hirt a papának. Jól nézünk ki, ha egyes emberek kiszolgáltatottsága már oda fajulna, hogy törvényes bejelentést se tehettek.

Kerülővel indulok. Megkérdem a másik szövetkezet elnökétől, köteles-e blokkot adni a boltos. Azt mondja, nem, mert szabadságkassza. Es ha becsapja a kuncsaftot? Azt csak a maga hasznára teheti, abban a szövetkezet ártatlan. Mit mondhatnék neki? Jól megvizsgáltam. Elmentem egy másik takarmánybolt-

ba; hogy tapasztalatokat szerezzek. Ott van árjegyzék, és azt mondja a boltos, a blokk kötelező. Tudja, hogy némely boltban nem adnak, de ő adja, mert ez a rend. Szóbeszéd ellen is tudna védekezni, ha nem adná a blokkot. De a zsákokat itt se mérük le, ahogy én se mérem meg a cukrozacsákot.

A harmadik utam oda vitt, ahová a panaszoslevelet küldték. Igen, megkapták, és már intézkedtek is. Próbavásárlást csináltak, de nem derült ki más, csak az, hogy a zsák árát nem írja föl a boltos a blokkra. Utasították, hogy írja rá. Egy próba nem próba, holnap más lesz a csali. Egyszer majdszak beszalad a csöbe a pali. Mondom én, most már egy cöppet se hiszek benne, mert mindent tud. Honnan tudná? Kiszivárgott. Az lehetetlen, bizalmasan kezelték az ügyet, ahogy annak lennie kell.

A másnap próbavásárlás után mentem be én is a boltba. Annyi derült csak ki, hogy egyszer ötvenöt fillért a maga kárára tévedett a tápos, egyötvenet pedig a javára. Ki volt szakadva a zsák, nem mérte meg, figyelmeztették.

Azonnal látom, ha rajtam múlik, ilyen boltos soha nem leszek. Jönnek az emberek, mintha cukrot osztanának, és mind vinni akar valamit. Decemberben egymillióforintos forgalmat bonyolított le ez az egyetlen ember. Blokk van, de nem viszi el mindenki. Ártó tábla is van, kinn az ablakban. Amikor az árak változtak, egy hétig nem volt tábla. A fölsegítő ember nem hivatalos, és nem is kap többet, legföljebb két forintot. Ha talicskával hazatolja, akkor adnak neki esetleg tíz forintot. Elküldte, már nem segít.

Sok idős asszony, idős ember jön, nagyon kéne a segítség. Amikor szervezni kezdték a takarmányhálózatát, mindig szó volt a házhozzáállásról. Ez az ötlet elúszott, két-három zsákkal kínlódnak mindegyik, a csöndes nyugalomra régen rászolgált éregek.

Sok zsák kiszakad, mire ideér, hiszen papirosból van. Atöntik ilyenkor egy másikba, ami benne van. Látom, mázsa nincs is a

boltban, meg se lehet mérni. Itt valóban nincsen, de a másik raktárban van. Aki tehát gyanakszik, kapja a hátára a szakadt zsákot, cipelje arrébb ötven méterrel, és mérje meg. Na, ilyen boltot én se láttam, de más se. Idővel majd megszűnik a nagy gond, olyan boltot kapnak talán, ahová a mázsa is befér.

Néven neveztem a gyereket minden kérdést fölvettem a boltosnak. Azt mondta, nem tudott a bejelentésről, és természetesen nem is küldte el a bejelentést. Sőt nagyra becsüli, mert igen kedves asszonyka. Mivel bizonyítani semmit nem tudok, föl kell tételennem, hogy ez a boltos ártatlan. Mivel a panaszost az ellenfél is nagyra becsüli, föl kell tételennem, hogy igazat mondtam, akkor pedig a boltos nem ártatlan. Benne vagyok én is a zsákutcában.

Azon rágódom, hogy legalább ennyire minden ügyet el lehetne mismásolni. Aki a panaszos bejelentést kapta, január 28-án már tovább is küldte szigorú kivizsgálásra. Január 28! Aki megkapta, az is tovább adta, és — lássunk csodát! — március 8-án már próbavásárlók jártak a boltban. Felősségem teljes tudatában kijelentem, aki ennyi idő alatt nem tudja rendbeszédni a dolgait, az nem is való a boltba. Az megérdemli, hogy lebukjon. Csak-hogy a mi emberünk nem bukott le.

Vegyük a második esetet is, hiszen bizonyítékok hiányában avval is számolnunk kell, hogy a boltosunk jó ember. Akiről ennyi idő alatt még azt se tudjuk kideríteni, hogy tisztá a keze, az vegye tudomásul, hogy sok papírossal jár, miapálnak a zsákutca is.

Hogyan is mondja a bürokrácia tizparancsolata? Amelyik ügy magától el nem intéződik, avval nem is érdemes foglalkozni. Az afész-elnöknek is van egy mondkája: nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja. Egyszer majdszak befut a csöbe a boltos. Egy biztos: amikor legközelebb arra mentem, már nem volt árjegyzék az ablakban. Elfújhatta a szél.

Horváth Dező

Oktatófilmek — nyelvtanuláshoz Veszprémből

Az Országos Oktatástechnikai Központ már elkészítette az angol, francia, orosz, német és spanyol nyelv oktatását szolgáló videófilmeket, amelyek megfelelnek a középiskolai nyelvvizsga tananyagának. E filmek bemutatása után újabb megrendelések érkeztek. Most megkezdtek az arab és az eszperantó nyelvű videófilmek előállítását is.

A Magyarok Világszövetségének megrendelésére pedig magyar nyelvet oktató film is készül majd Veszprémben. (MTI)

Beethoven koncertprogram

Huszonötödik alkalommal rendezik meg az idei nyáron zenei életünk nemzetközi hírű rendezvénysorozatát, a *Beethoven koncertprogramot*. Az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetének parkjában — azon a hangverszenyszinten, ahol a zenetörténet óriása 1800 és 1806 között martonvásári vendégszínházban során legszívesebben tartózkodott — ezúttal négy alkalommal ad koncertet a Magyar Állami Hangverszenyzenekar.

Június 25-én *Joó Árpád* vezényletével és a Budapesti Kórus, valamint a Magyar Állami Operaház énekművészeinek a közreműködésével

vegye a IX. szimfóniát, valamint a III., *Leonóra*-nyitányt hallhatják a vendégek. Június 30-án *Lukács Ervin* vezényletével és *Liana Iszakkadze* szovjet hegedűművész közreműködésével az *Egmond*-nyitányt — a Goetheszomorújátékhoz írt kísérőzene legmaradandóbb részét —, a D-dúr hegedűversenyt, és a hatodik (Pastorale) szimfóniát tolmácsolja a zenekar. Augusztus 12-én és 13-án *Fischer Iván* vezényletével és *Ruha István* romániai hegedűművész közreműködésével a *Prometheus*-nyitány, a G-dúr és az F-dúr román, valamint az ötödik szimfónia szólal majd meg a kastélyparkban. (MTI)

A szegedi matematikai iskola apostola

A 20. század kimagasló matematikusára, *Haar Alfrédra* emlékezünk március 16-án, halálának ötvenedik évfordulóján.

A világhírű szegedi matematikai iskola egyik vezéregyénisége Budapest (1885. X. 11.) született. Előbb vegyészmérnöknek készült, majd a budapesti műegyetemről átiratkozott a tudományegyetemre. Tanulmányait Göttingenben folytatta, ahol 1909-ben *Hilbert professzor*nál — neves német matematikus — doktorált, és ugyanott magántanári minősítést kapott. Rövid ideig tanított a zürichi műegyetemen, ahonnan 1912-ben hívták meg a kolozsvári egyetemre. Itt 1917-ben nevezték ki egyetemi tanárnak. Az első világháborús években a köztudatban tanított, és ezután került Szegedre, ahol *Riesz Frigyes* világhírű matematikai iskolát hoztak létre. A két matematikuszenit, akik már Kolozsvárott találkoztak, Szegeden 1922-ben megalapította az idegen nyelven megjelenő *Acta Scientiarum Mathematicarum* című szakfolyóiratot, amelynek *Haar Alfréd* 11 éven át volt szerkesztője. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává 1931-ben választotta.

Matematikai alkotásai közül csak a legjelentősebbeket említve, kiemelkedők a variációs számítás kutatásai, amelyeket először a hamburgi egyetemen 1929-ben ismertettek. Kutatási területei igazán a matematikusnak mondanak sokat, de ezek sorából ki kell emelnünk azt a tényt, hogy a többváltozós variációproblémák elméletét új alapokra helyezte. Az ún. *Haar-mértékkel*, a *Haar-integrállal* a modern matematikai kutatások egyik fundamentumát rakta le. Tudományos publikációi a hazai szakfórumokon túl, a legnevesebb angol és német nyelvű folyóiratokban jelentek meg. Szeged tudománytörténetének szép momentumaként említhetjük a *Haar-integrál* kiadása, amelyet sajtó alá *Szőkefalvi-Nagy Béla* rendezett. (Bp., 1959.)

A gyermekek után járó szabadságról

1976 óta gyermekgondozási szabadságon volt K. F.-né szegedi olvasónk. Amikor visszatérni szeretett volna, erre az időre 34 nap fizetett szabadságot kapott. A szabadság kiszámításával kapcsolatban szeretném, hogy a gyerekek után járó pót szabadságot nem kapta meg. Szeretné tudni, hogy mit mond erről a jogszabály?

A Munka Törvénykönyve rendelkezései szerint a dolgozónak éventént tizenöt munkanap alapszabadság és minden munkaviszonyban töltött három év után egy, de ilyen címen legfeljebb kilenc munkanap pót szabadság jár. Tehát, az alapszabadság és a munkaviszonyban töltött idő után járó pót szabadság együtt az évi huszonegy munkanapot nem haladhatja meg.

A dolgozó nő és gyermekek egyedül nevelő apát a gyermekneveléssel járó gondok könnyítése érdekében további pót szabadság illeti meg. A dolgozó nő és gyermekek egyedül nevelő apát éventént a tizenegy évesnél fiatalabb egy gyer-

mek után kettő, két gyermek után öt és három, vagy több gyermek után kilenc munkanap pót szabadság illeti meg.

A dolgozó nőnek az általa gondozott tizennyolc év alatti és munkaviszonyban nem álló három gyermeke után — az előző bekezdésben ismertetett pót szabadságon felül — évi két, minden további gyermek után ugyancsak két-két, de éventént legfeljebb tizenkét munkanap pót szabadság jár.

A fenti két bekezdés alkalmazása szempontjából a gyermeket először a születésének évében, utóljára pedig abban az évben kell figyelembe venni, amikor a tizenegyedik (tizenhét éves) életévét betölti.

A gyermekek után járó pót szabadságot a dolgozó kiváságának figyelembevételével, egyben vagy részletekben kell kiadni. A gyermekgondozási szabadságon levő anyát a gyermekek után járó pót szabadság nem illeti meg, csak a dolgozó nő.

Olvasónk esetében — le-velében közölt adatok szerint — a születési és gyer-

Bélyeggyűjtőknek

Március 18-án, a Budapesti Tavasz Fesztivált köszöntő 2 forint névértékű bélyeg hoz forgalomba Magyar Posta. Az új kiadványon Szász Endre „Utazás” című kompozíciója látható. A bélyeg az Állami Nyomdában készült. A megjelenés napján az arra kijelölt postahivatalok, így a Szeged 1-es postahivatal is első napi bélyegzőt használnak. Budapestén pedig a városközpont területén megrendezésre kerülő UTAZÁS '83 kiállításán működő postahivatal díszes alkalmi bélyegzőt.

Március 31-én postánk a 21. Országos Ifjúsági Bélyegkiállítás 4+2 forintos bélyeg kiadásával köszönti. A kétforintos felár az ifjúsági bélyeggyűjtést hivatott támogatni. Az Állami Nyomdában 289 300 fogazott és 5700 vágott példányban készült kiadvány tervezője Gábor József grafikusművész.

A MABEOSZ kiadásában megjelent a Magyar Posta függetlenné válásának története, és az 1867. évi első magyar bélyegkiadás című tanulmány. A könyv szerzője Sipo József, a Bélyegmúzeum munkatársa, aki eddig még nem publikált kutatási eredményt tár

az olvasó elé. Tényekkel alátámasztott választ ad arra a még napjainkban is sokak által vitatott kérdésre, hogy a független Magyar Posta első bélyegének tekinthető-e az 1867. évi bélyegkiadás.

Egyes országok bélyegkiadását a rohamos infláció sem kíméli. Az argentin és izraeli postaigazgatás által kiadott egy-egy új sorozat, illetve bélyeg mire a nyomdából kikerül, az azokon feltüntetett értékjelzés már el is avult. Az argentin posta a bélyegek felülmomásával, az izraeli posta értékjelzés nélküli bélyeg kiadásával igyekszik segíteni a problémán. Az értékjelzést feliratok helyettesítik. Így például a narancssárga olajágat ábrázoló izraeli bélyeg — „közönséges levélre érvényes” — felirat szerepel. A bélyegnek napi bérmentesítési tarifáját a postahivatalok közlik, és ennek megfelelően kell fizetni a bélyegekért.

Deák Endre

Mezőgazdasági pályázat

A Hajdú-Bihar megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya a KISZ megyei bizottságával együtt pályázatot hirdetett a népgazdasági, ágazati és szövetkezeti feladatok megoldását segítő munkákra. Elsősorban a melléktermék-felhasználás, az év közben üresen álló épületek jobb kihasználásával, a kedvezőtlen adottságú tsz-ekben melléküzemek létesítésével, a belvizes területek jobb hasznosításá-

val, a közös és a háztáji termelés eredményesebb összehangolásával kapcsolatosan várják a dolgozókat. Az Alkotó Ifjúság mozgalom keretében meghirdetett pályázatra azok a 35 évnél fiatalabb dolgozók, illetve hasonló körű kollektívák jelentkezhetnek — az ország más vidékeiről is —, akik a mezőgazdaságban dolgoznak. A beküldési határidő 1983. november 30. A legjobb három pályamunkát díjazják.